

Аналіз організації, проведення та якість професійної підготовки учнів за результатами державних кваліфікаційних (поетапних) атестацій

Ось і закінчився 2014 – 2015 навчальний рік! Одним з найважливіших показників якості професійної підготовки учнів ПТНЗ є Державна кваліфікаційна або поетапна атестація, коли учні мають можливість показати свої знання, вміння та навички, які вони здобули під час навчання у стінах навчального закладу.

З метою аналізу якості професійної підготовки учнів ПТНЗ області за 2014 – 2015 навчальний рік, відповідно графіків, наданих навчальними закладами, складених у лютому та травні 2015 року, методистами НМЦ ПТО в Одеській області був проведений моніторинг проведення, оформлення документів, а також відвідані Державні кваліфікаційні або поетапні атестації в 9 ПТНЗ у 17 навчальних групах з 11 професій та Державному іспиті за спеціальністю: 5.05050204 "Експлуатація і ремонт підйомно-транспортних, будівельних та дорожніх машин і устаткування". Під час моніторингу графіків ДКА, наданих навчальними закладами, було виявлено, що 5 ПТНЗ (10, 12, 33, 38, 46) обрали форму вихідного контролю теоретичних знань учнів – "Захист творчої роботи", а 3 навчальні заклади (11, 36, 39) державний кваліфікаційний екзамен, який проводили в усній або письмовій формі. В цьому навчальному році Разом з тим, при проведенні поетапної атестації, майже всі ПТНЗ (так, наприклад, в ОПЛМТ учні захищають курсову роботу) проводять комплексні кваліфікаційні роботи.

Державна кваліфікаційна атестація в ПТНЗ проводиться відповідно до «Положення про порядок кваліфікаційної атестації та присвоєння кваліфікації особам, які здобувають професійно-технічну освіту», затвердженого наказом Міністерства праці та соціальної політики України та Міністерства освіти України від 31.12.1998 №201/469. Головою ДКА призначається представник базового підприємства. Всі накази про склад ДКА з відповідних професій погоджені з наказами Департаменту освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації "Про проведення Державної кваліфікаційної атестації у закладах професійно-технічної освіти". Разом з тим, п.1.9 цих наказів (У тижневий термін після завершення ДКА скласти звіт за її підсумками, подати його до Департаменту освіти і науки Одеської облдержадміністрації та Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти в Одеській області) відсутній у деяких з навчальних закладів. На всіх відвіданих ДКА представники роботодавців були присутні.

Методистами кабінету професійної підготовки при огляді наказів "Про допуск учнів випускних груп до державної кваліфікаційної атестації" та ін., заступникам директорів з НВР була надана методична допомога, щодо змісту та правильного оформлення наказів, тобто у наказах повинні бути відображені графіки проведення пробних кваліфікаційних робіт, успішне проходження учнями практики, особовий склад груп або кількість учнів, які були допущені або не допущені до складання ДКА.

На момент проведення ДКА в усіх групах були заповнені зведені відомості підсумкових оцінок з усіх навчальних предметів, виробничого навчання та практики, передбачених навчальним планом. Але інколи, оцінки за практику не прописані у зведених відомостях, а також, деякі предмети записуються у скороченому вигляді.

Щоденники обліку виконання навчально-виробничих робіт та виробничі характеристики заповнені. Відмічається дата, кількість годин (6 год. або 7 год.). Разом з тим, при огляді було виявлено, що в у деяких учнів не має підписів роботодавця за кожен день практики, відсутня підсумкова оцінка. Виявлені щоденники виробничої практики, в яких відсутні підписи майстрів виробничого навчання групи та старшого майстра у відповідних формах. А також, в деяких ПТНЗ, відвідування виробничої практики майстром в/н не фіксується у журналах виробничого навчання

Переліки тем дипломних робіт відповідають вимогам кваліфікаційних характеристик, розглянуті на засіданнях відповідних методичних комісій, затверджені заступником директора з НВР.

У дипломних роботах титульні листи та листи завдання заповнені, затверджені заступником директора з НВР, разом з тим, в деяких роботах відсутні підписи учнів. Зміст

дипломної роботи включає в себе вступ, основну частину, висновки, список використаних джерел, додатків, а в окремих професіях є графічні частини виконані на аркушах у форматі А3. В деяких дипломних роботах рецензії написані формально, відсутні зауваження до робіт, оцінки не обґрунтовуються. У висновку, який учень складає наприкінці дипломної роботи, прослідковується його зацікавленість в обраній професії, проходження ним виробничої практики, мета роботи та якими шляхами розкрита тема. У роботах часто відсутні посилання на рисунки або додатки. В деяких дипломних роботах змісти розділів не взаємопов'язані між собою, робота не має прикладного характеру, її зміст не пов'язаний з місцем проходження виробничої практики.

Форма протоколу засідання Державної кваліфікаційної комісії відповідає наказу МОУ від 31.12.98 № 201/469. Разом з тим, типовою помилкою є відсутність підписів голови та деяких членів засідання державної кваліфікаційної комісії.

Після відвідування ДКА і проведення аналізу методистами НМЦ ПТО були надані методичні рекомендації або методична допомога педпрацівникам та адміністрації щодо поліпшення методики організації й проведення ДКА, а також підготовки кваліфікованих робітників, які б відповідали сучасним вимогам роботодавців та могли б досить швидко адаптуватись на ринку праці.

За результатами моніторингу проведення ДКА керівництву навчальних закладів надана методична допомога з питань заповнення документів для проведення ДКА та організації навчально-виробничого процесу і рекомендовано:

1. При складанні наказу на проведення Державної кваліфікаційної атестації *враховувати рішення педагогічної ради щодо учнів, які були допущені або не допущені до складання ДКА* (проведені бесіди із заступниками директорів з НВР щодо написання наказів);

2. Методичним комісіям *більш ретельно обговорювати переліки пробних кваліфікаційних та дипломних робіт* (проведені бесіди з майстрами в/н та викладачами щодо вибору тем дипломних та пробних робіт, складання таблиці відповідності теми дипломної (пробної) роботи та списку учнів групи);

3. Старшому майстру *контролювати заповнення щоденників обліку виконання навчально-виробничих робіт та виробничі характеристики* (проведена бесіда щодо заповнення щоденників та виставлення підсумкових оцінок);

4. Писати *більш розгорнуті рецензії до дипломних робіт* (проведена бесіда з викладачами спеціальних предметів щодо написання рецензій з поясненнями, які розкривають суть роботи, її актуальність, досягнення мети та зауваженнями до робіт і обґрунтованими оцінками);

5. При заповненні зведених відомостей підсумкових оцінок з усіх навчальних предметів, виробничого навчання та практики, передбачених навчальним планом, *записувати всі предмети відповідно робочого навчального плану без скорочень* (проведена бесіда із методистами та заступниками директора з НВР про необхідність заповнення зведених відомостей підсумкових оцінок відповідно робочого навчального плану без скорочень);

6. Використовувати *більш сучасну літературу*, користуватись засобами Інтернет (з посиланням на відповідний сайт) (викладачам було наголошено що, якщо учні не використовують при виконанні дипломних робіт рекомендовану літературу, то необхідно з'ясувати причину та не рекомендувати таку літературу);

7. Звернути увагу керівництва навчальних закладів на надання викладачам предметів "Креслення" *більшої кількості годин на проведення консультацій* для виконання графічної частини дипломної роботи;

Підведення підсумків та аналіз організації проведення ДКА у ПТНЗ Одеської області за 2014-2015 н.р. буде здійснено у вересні на засіданні навчально-методичної ради НМЦ ПТО та засіданні обласної методичної секції заступників директорів з навчально-виробничої роботи в ПТНЗ у жовтні 2015 року.

Завідувач кабінету професійної підготовки
НМЦ ПТО в Одеській області

Г.М.Щербаченко